

โครงการจัดทำกรณีศึกษาแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการบริหารจัดการธนาคารวัสดุรีไซเคิล

กรณีศึกษา: องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

Best Practice on Recycling Materials Bank Management Case Study: Sub-district

Administration Organization: Tambol Donkaew, Amphur Mae Rim, Chiang Mai Province

ชาญชัย เมฆศิริ

Charnchai Makesiri

สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยพายัพ

บทคัดย่อ

การจัดทำกรณีศึกษาแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการบริหารจัดการธนาคารวัสดุรีไซเคิลในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการบริหารจัดการธนาคารวัสดุรีไซเคิล และปัจจัยความสำเร็จที่ใช้เป็นตัวอย่างในการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นต่อไป กรณีศึกษาในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ได้มีการริเริ่มโครงการคัดแยกขยะในปี พ.ศ. 2541 เป็นต้นมา ประสบความสำเร็จได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับที่ 1 (ระดับประเทศ) โครงการธนาคารวัสดุรีไซเคิลเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 80 ชุมชน ในปี พ.ศ. 2551 และรางวัลชนะเลิศ (ระดับภาคเหนือ) โครงการธนาคารวัสดุรีไซเคิล 200 ชุมชน ในปี พ.ศ. 2552 ใช้การศึกษาแบบ การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการสนทนากลุ่ม ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีผลจากการศึกษาดังนี้

แนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการจัดการธนาคารวัสดุรีไซเคิลประกอบไปด้วย 1) กระบวนการวางแผนโครงการธนาคารวัสดุรีไซเคิล 2) กระบวนการดำเนินงานโครงการธนาคารวัสดุรีไซเคิล 3) กระบวนการวัด วิเคราะห์ และปรับปรุงผลการดำเนินงานโครงการธนาคารวัสดุรีไซเคิล และ 4) กระบวนการจัดการข้อมูล และการจัดการความรู้ ปัจจัยความสำเร็จที่เป็นตัวอย่างในการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ประกอบไปด้วย 1) การมีจิตอาสาของบุคลากรองค์กรบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว 2) ความร่วมมือของผู้นำชุมชนที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ 3) การสร้างเครือข่ายในการทำงาน โดยนำเอาชุมชนเข้ามาเป็นผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม 4) การจัดเวทีแลกเปลี่ยนความรู้ 5) การจัดตั้งฐานการเรียนรู้ และ 6) ธรรมชาติของคณะกรรมการบริหารธนาคารวัสดุรีไซเคิล

คำสำคัญ : การปฏิบัติที่เป็นเลิศ การบริหารจัดการธนาคารวัสดุรีไซเคิล

ABSTRACT

Best practice on recycling materials bank management prepared with the objectives to study best practices in recycling materials bank management and find success factors that exemplify the performance of other sub-district administration organization. The case study is Don Kaew Sub-district Administration Organization, Mae Rim District, Chiang Mai. Don Kaew Sub-district Administration Organization started the waste separation project in 1998, successfully receiving the first prize (national level) in the recycle material bank project in honor of HM the King's 80th Birthday Anniversary 80 Community in 2015, and the first prize (Northern level) 200 Community Recyclable Bank Project in 2009. This research uses Qualitative research by in-depth interviews and group discussions to collect data that results from the study as follows.

Best practices in recycling materials bank management consist of process and best practices as shown. Firstly, the bank project planning process recycled materials. Secondly, the process of operating the recyclable material bank project. Thirdly, the process of measuring, analyzing and improving the performance of the recyclable material bank project. Fourthly, the information management and knowledge management process. Exemplary success factors in the performance of other local administrative organizations, consisting of best practices as shown. Firstly, the volunteering of Don Kaew Sub-district Administrative Organization. Secondly, formal and informal community leaders. Thirdly, work networking by bringing the community as a participant in the activity. Fourthly, organizing a knowledge exchange forum. Fifthly, establishing a learning base. And finally, good governance of the recyclable bank management committee.

Keywords : Best Practice, Recycling Materials Bank Management

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลที่ประสบความสำเร็จ ในการบริหารจัดการขยะภายในชุมชนได้เป็นอย่างดี ได้มีการริเริ่มโครงการคัดแยกขยะในปี พ.ศ. 2541 เป็นต้นมา โดยในปี พ.ศ. 2545 ได้จัดทำโครงการบ้านนี้เข้าร่วมโครงการขยะทองคำ เพื่อเข้าร่วมประกวดชุมชนถึงขยะทองคำ ซึ่งจัดโดยสำนักประชาสัมพันธ์เขต 3 จังหวัดเชียงใหม่ และประสบความสำเร็จได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับที่ 1 (ระดับประเทศ) โครงการธนาคารวัสดุรีไซเคิลเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 80 ชุมชน ในปี พ.ศ. 2551 โดยกรมส่งเสริมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และรางวัลชนะเลิศ (ระดับภาคเหนือ) โครงการธนาคารวัสดุรีไซเคิล 200 ชุมชน ในปี พ.ศ. 2552 โดยกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

จากความสำเร็จดังกล่าว เห็นได้ว่าการบริหารจัดการธนาคารวัสดุรีไซเคิล ขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว มีความน่าสนใจในการศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานของโครงการ เพื่อนำมาใช้เป็นตัวอย่างที่ดีในการนำมาเป็นกรณีศึกษาหาแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการบริหารจัดการธนาคารวัสดุรีไซเคิล และนำปัจจัยความสำเร็จมาใช้เป็นตัวอย่างที่ดีให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อหาแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการบริหารจัดการธนาคารวัสดุรีไซเคิล
2. เพื่อหาปัจจัยความสำเร็จเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง งานวิจัยเรื่อง โครงการจัดทำกรณีศึกษาแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการบริหารจัดการธนาคารวัสดุรีไซเคิล กรณีศึกษา: องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ มีความเกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ 2 ด้านหลักคือ ด้านแนวปฏิบัติที่ดี และด้านการจัดการขยะ

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องด้านแนวปฏิบัติที่ดี

สถาบันวิจัยพัฒนาเพื่อการเรียนรู้ (2549, หน้า 2) ได้กล่าวถึง แนวทางการพิจารณาว่าเป็นแนวปฏิบัติที่ดีนั้นต้องดำเนินการให้บรรลุ สอดคล้องกับความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้อง หรือเป็นวิธีปฏิบัติที่สร้างความพึงพอใจให้กับผู้ปฏิบัติงาน ในการปฏิบัติต้องมีการปฏิบัติผ่านกระบวนการนำไปใช้อย่างเป็นวงจร หรือมีกระบวนการวงจรคุณภาพ (PDCA) จนเห็นแนวโน้มของตัวชี้วัดความสำเร็จที่ดีขึ้น และสามารถบอกเล่าถึงวิธีปฏิบัติได้ว่า ทำอะไร ทำอย่างไร และทำไปทำไม และสอดคล้องเป็นไปตามมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ หรือกลยุทธ์ สามารถระบุได้ว่าเกิดจากปัจจัยสำคัญที่ชัดเจน อีกทั้งวิธีปฏิบัตินั้นใช้กระบวนการจัดการความรู้ เช่น การทำกิจกรรมเล่าเรื่องในการถอดบทเรียนจากการปฏิบัติงาน

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องด้านการจัดการขยะ

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดปทุมธานี (2553) ได้มีการแบ่งประเภทของขยะมูลฝอย ดังนี้ ประเภทที่ 1 ขยะอินทรีย์ เป็นขยะที่ย่อยสลายได้เร็วตามธรรมชาติสามารถนำไปเป็นอาหารสัตว์หรือหมักทำปุ๋ยได้ ประเภทที่ 2 ขยะรีไซเคิล หรือวัสดุรีไซเคิล ส่วนใหญ่เป็นบรรจุภัณฑ์ หรือเป็นวัสดุเหลือใช้ที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ ประเภทที่ 3 ขยะทั่วไป เป็นขยะประเภทอื่นที่ไม่ใช่ขยะอินทรีย์ วัสดุรีไซเคิลและขยะอันตราย มีลักษณะที่ย่อยสลายยากและไม่คุ้มค่าสำหรับการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ และประเภทที่ 4 ขยะอันตราย เป็นขยะที่มีส่วนประกอบอย่างใดอย่างหนึ่งของสารพิษ วัตถุไวไฟ วัตถุที่ทำให้เกิดโรค วัตถุกัมมันตรังสีหรือวัตถุกัดกร่อน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุณิรัตน์ ยังยืน และคณะ (2556) จากการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในการจัดการธนาคารขยะของชุมชน บ้านหัวหนอง ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่าประชาชนมีความพึงพอใจต่อการจัดตั้งธนาคารขยะของหมู่บ้าน อยากให้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะของชุมชน รู้จักวิธีคัดแยกขยะได้อย่างถูกต้อง สร้างรายได้ให้กับประชาชน และช่วยลดปริมาณขยะในชุมชน โดยกิจกรรมดังกล่าวเป็นการส่งเสริมให้ชุมชนมีจิตสำนึกต่อปัญหาและประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งการมีส่วนร่วมในการจัดการเป็นปัจจัยที่สำคัญ ถ้าทุกคนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ก็จะส่งผลให้เกิดการสร้างกลุ่มคนที่สามารถพัฒนาการจัดการขยะให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วชิราพรณ เลิศมงคลโรจน์ (2551) จากการศึกษา กลยุทธ์การสื่อสารและประสิทธิผลของการรณรงค์โครงการธนาคารขยะของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าส่วนกลยุทธ์การสื่อสารของโครงการนั้น กลยุทธ์หลักคือ การสื่อสารบุคคล เป็นช่องทางในการเผยแพร่ข่าวสาร รองลงมาคือ สื่อเฉพาะกิจประเภทบอร์ดประชาสัมพันธ์ ป้ายประชาสัมพันธ์ เสียงตามสาย แผ่นพับ โปสเตอร์ วารสาร วิทยุชุมชน และละครณรงค์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างจิตสำนึกในการคัดแยกขยะ และมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะ

อัญญรัตน์ มีเพียร (2559) จากผลการศึกษา การจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลนครเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ระบบการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลนครเกาะสมุย มีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการเนื่องจากครัวเรือนส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกต้อง เทศบาลควรส่งเสริมกิจกรรมที่ทำให้ประชาชนเกิดความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกต้องให้แก่ครัวเรือน

จตุพงศ์ อภิพรไพศาล (2557) จากผลการศึกษา การจัดการขยะมูลฝอยบนพื้นที่สูง โดยความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในเขตบริการโรงเรียนบ้านป่าซางนาเงิน ตำบลแม่ฟ้าหลวง อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย พบว่า แนวทางการจัดการขยะมูลฝอย ควรให้กลุ่มตัวแทนของโรงเรียนและชุมชน เดินทางไปศึกษาดูงานวิธีการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนหรือหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาขยะ และมีการจัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างถูกต้อง เพื่อที่จะนำความรู้ที่ได้รับมาปรับใช้ในการจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกัน

เชมภัทท์ เย็นเปี่ยม (2562) จากการศึกษา การพัฒนารูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพ ของเทศบาลเมืองหัวหิน พบว่า การพัฒนารูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพ คือ การออกเทศบัญญัติที่เกี่ยวกับการจัดการขยะ การสร้างความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นหรือหน่วยงานราชการ หรือภาคเอกชนในพื้นที่ในการกำจัดขยะมูลฝอยรวมกัน ควรมีการติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการเก็บขยะของบริษัทเอกชน

กรรณิการ์ นิธิติศกุล และ อุดมโชค อาษาวิมลกิจ (2555) จากการศึกษา การวางแผนการจัดการขยะมูลฝอย ขององค์การบริหารส่วนตำบลสันผีเสื้อ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า กระบวนการและขั้นตอนในการวางแผนการจัดการขยะมูลฝอย เกิดจากการประชุมประชาคมหมู่บ้านและประชาคมระดับตำบล และเมื่อได้รับทราบปัญหาจึงนำมาจัดทำแผนการดำเนินการในรูปแบบของโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การศึกษาแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสนทนากลุ่ม และการสังเกตการณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกำหนดขอบเขตของโครงการวิจัยไว้ดังนี้

ขอบเขตด้านพื้นที่ศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตด้านประชากรเป้าหมาย การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาจากกลุ่มเป้าหมาย คือ หัวหน้างานและบุคลากร หน่วยงานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว และกลุ่มบริหารจัดการขยะ จำนวน 10 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา จะทำการศึกษา กระบวนการวางแผนโครงการธนาคารวัสดุรีไซเคิล กระบวนการดำเนินงานโครงการธนาคารวัสดุรีไซเคิล กระบวนการวัด วิเคราะห์ และปรับปรุงผลการดำเนินงาน และ กระบวนการจัดการข้อมูล และการจัดการความรู้

การรวบรวมข้อมูล โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ทำการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องจากวารสาร หนังสือ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการบริหารจัดการธนาคารวัสดุรีไซเคิล ส่วนการเก็บข้อมูลภาคสนามโดย โดยการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เป็นการเก็บข้อมูลของชุมชน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการบริหารจัดการธนาคารวัสดุรีไซเคิล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการบริหารจัดการธนาคารวัสดุรีไซเคิลในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณที่ผู้วิจัยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ จากเอกสาร และข้อมูลภาคสนาม ใช้เทคนิคในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ การ

วิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดข้อมูล (Typological Analysis) แบบอิงทฤษฎีวงจรคุณภาพ (PDCA) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน และสามารถอธิบายถึง ความเป็นมา สาเหตุ และผลลัพธ์ ของแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการบริหารจัดการธนาคารวัสดุรีไซเคิล

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ผลการศึกษา ประกอบไปด้วย แนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการบริหารจัดการธนาคารวัสดุรีไซเคิล และปัจจัยความสำเร็จที่เป็นตัวอย่างในการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

1. แนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการบริหารจัดการธนาคารวัสดุรีไซเคิล จะศึกษาในประเด็นของการที่ทุกภาคส่วนในชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และการสร้างกิจกรรม หรือวิธีการในการมีส่วนร่วม โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติงานดังนี้

1.1 กระบวนการวางแผนโครงการธนาคารวัสดุรีไซเคิล มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะจัดทำโครงการที่สามารถแก้ไขปัญหาขยะที่เกิดขึ้นภายในชุมชนได้อย่างยั่งยืน และสามารถสร้างรายได้เสริมจากการขายขยะรีไซเคิลให้กับชุมชน ซึ่งมีกระบวนการย่อยดังต่อไปนี้

1) การจัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผนโครงการ โดยการประสานงานกับผู้นำชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลตอนแก้ว ได้มีแนวคิดในการสร้างแกนนำของชุมชนเพื่อให้เป็นตัวแทนในการประสานงาน หรือเรียกว่า “ผู้นำที่ไม่เป็นทางการ” หรือ “ผู้นำตามธรรมชาติ” มาทำหน้าที่แทนผู้นำที่เป็นทางการที่ไม่ให้ความร่วมมือ การออกเยี่ยมชุมชน ของหน่วยงานต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลตอนแก้ว มีวัตถุประสงค์หลักในการตรวจสอบผลการดำเนินงานของโครงการต่าง ๆ แบบไม่เป็นทางการ การจัดเวทีประชาคมหมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลตอนแก้ว ได้ “จัดเวทีประชาคมหมู่บ้านตามความต้องการของชุมชน” โดยการวางแผนการจัดการประชุมร่วมกับกรรมการจากชุมชน ผู้นำชุมชน และแกนนำชุมชน จัดการประชุมตามลำดับชุมชน และมีการประเมินผลเพื่อวัดความสำเร็จของการประชุม

2) การจัดทำร่างแผนพัฒนา เมื่อกระบวนการจัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผนยุทธศาสตร์เสร็จสิ้น เจ้าหน้าที่ฝ่ายนโยบายและแผนสำนักปลัด จะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูลความต้องการของชุมชน จากผู้นำส่งข้อมูลคือ หน่วยงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบลตอนแก้ว เพื่อนำมาจัดทำ “ร่างแผนยุทธศาสตร์” และเสนอให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลตอนแก้ว ให้ความเห็นชอบต่อไป

3) การจัดทำแผนพัฒนาในข้อบัญญัติประจำปี เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตอนแก้ว ได้ส่งมอบความเห็นชอบต่อร่างแผนพัฒนาแล้ว ฝ่ายนโยบายและแผนสำนักปลัดก็จะนำร่างแผนพัฒนามาจัดทำ “แผนพัฒนาในข้อบัญญัติประจำปี” แล้วประกาศใช้แผนพัฒนาในข้อบัญญัติประจำปี เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลตอนแก้ว จะได้นำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

1.2 กระบวนการดำเนินงานโครงการธนาคารวัสดุรีไซเคิล องค์การบริหารส่วนตำบลตอนแก้ว ได้ประกาศใช้โครงการธนาคารวัสดุรีไซเคิล ภายใต้ยุทธศาสตร์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยส่วนงานส่วนสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้รับผิดชอบโครงการ มีกระบวนการดำเนินงาน ดังนี้

1) การสร้างความเข้าใจกับชุมชนและผู้นำชุมชน เป็นกระบวนการแนะนำโครงการให้กับผู้นำและชุมชนในตำบลตอนแก้ว ให้ได้รับทราบถึงวัตถุประสงค์ของโครงการ ลักษณะการดำเนินงาน และประโยชน์ที่จะได้รับจากโครงการ เพื่อการประสานงานที่มีประสิทธิภาพ องค์การบริหารส่วนตำบลตอนแก้วจึงได้รับสมัครกลุ่มทำงานด้านการจัดการขยะในชุมชน ซึ่งในอดีตจะทำงานในลักษณะของ “วิทยากรกระบวนการจัดการขยะโดยชุมชน” และต่อมาได้พัฒนาเป็น “คณะกรรมการโครงการจัดการขยะโดยชุมชน” ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาให้กับชุมชนที่ต้องการดำเนินงานโครงการธนาคารวัสดุรีไซเคิล

2) การคัดเลือกชุมชนเพื่อดำเนินงานโครงการธนาคารวัสดุรีไซเคิล เมื่อชุมชนได้รับความรู้การจัดการขยะโดยชุมชน จากการฝึกอบรมของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้ว ส่วนงานส่วนสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ก็จะคัดเลือกชุมชน

ที่สนใจเข้าร่วมโครงการธนาคารวัสดุรีไซเคิล โดยจะพิจารณาจาก ความพร้อมของผู้นำชุมชน ความพร้อมของประชาชนในชุมชน และความเป็นไปได้ในการดำเนินงานโครงการร่วมกับชุมชน

3) การดูแลให้คำปรึกษา ส่วนงานส่วนสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับชุมชนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการธนาคารวัสดุรีไซเคิล และคณะกรรมการโครงการการจัดการขยะโดยชุมชน ช่วยกันดูแลชุมชนที่เข้าร่วมโครงการ โดยเน้นในการให้คำปรึกษาด้านการจัดระบบและรูปแบบของการดำเนินงาน การจัดการระบบเอกสารข้อมูล การจัดการความโปร่งใสในการทำงาน และการสร้างกิจกรรมที่ทำให้เกิดแรงจูงใจในการฝากวัสดุรีไซเคิลของสมาชิก

1.3 กระบวนการวัด วิเคราะห์ และปรับปรุงผลการดำเนินงานโครงการธนาคารวัสดุรีไซเคิล เป็นกระบวนการปรับปรุงเพื่อสนับสนุนการวางแผน การปรับปรุงการดำเนินงาน และการสร้างนวัตกรรมใหม่ของ ซึ่งมีกระบวนการในการดังต่อไปนี้

1) การวัดผลการดำเนินงาน เป็นกระบวนการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ และวิธีการประเมินผลของโครงการ ซึ่งจะเป็นกระบวนการที่ชุมชนและองค์การบริหารส่วนตำบลตอนแก้วจะแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลโครงการ โดยได้เลือกใช้วิธี “การประเมินผลแบบ 360 องศา” ประกอบไปด้วย การประเมินผลการปฏิบัติงาน การประเมินผู้นำทีม และการประเมินความสัมพันธ์ของทีมงาน

2) การประเมินผลสำเร็จของโครงการเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์และแผนปฏิบัติการ โดยคณะกรรมการประเมินผลโครงการจะประเมินผลโครงการเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของโครงการ ซึ่งเป็นการประเมินผลในภาพรวมของโครงการธนาคารวัสดุรีไซเคิล เมื่อประเมินผลเสร็จสิ้นก็จะมีการสื่อสารให้ผู้ปฏิบัติงานในทุกระดับได้รับทราบ

3) การปรับปรุงผลการดำเนินงาน จะมีการสรุปบทเรียนจากการประเมินผล จากการปฏิบัติงานตามแผน การปฏิบัติงานในกระบวนการต่าง ๆ ประสิทธิภาพที่ได้รับจากการปฏิบัติงาน และข้อสังเกตจากการปฏิบัติงาน นำมาปรับปรุงจัดลำดับความสำคัญของงานที่ต้องปรับปรุงร่วมกับชุมชน

1.4 กระบวนการจัดการข้อมูล และการจัดการความรู้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้และการเรียนรู้ภายในชุมชน อันนำไปสู่การจัดการสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่อไปนี้

1) การจัดการข้อมูลและสารสนเทศ โดยการจัดทำสื่อบริหารโครงการธนาคารขยะรีไซเคิลประจำปี เพื่อให้ข้อมูลมีความพร้อมใช้งานและสามารถนำมาใช้งานได้ ดังนั้นในกระบวนการปรับปรุงแก้ไขแผนการทำงานทุกครั้ง จะต้องเชิญชุมชนที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม และมีการชี้แจงผลการประเมินให้กับชุมชนได้รับทราบ เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้สูงสุด

2) การจัดการความรู้ การถ่ายทอดความรู้ให้แก่มุขมนตรีและองค์กรอื่น องค์การบริหารส่วนตำบลตอนแก้วมีการถ่ายทอดความรู้ โดยการสอดแทรกความรู้ผ่านเวทีประชาคมหมู่บ้านในทุกครั้งที่มีโอกาส และการถ่ายทอดความรู้โดยจัดเวทีช่วงก่ำกิด เป็นการเชิญชุมชนที่ประสบความสำเร็จมาเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ ในลักษณะของ “ปราชญ์ชุมชน” ให้กับชุมชนที่สนใจเข้าร่วมโครงการหรือกำลังดำเนินงานโครงการอยู่

3) การแสวงหาและแลกเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ เป้าหมายสุดท้ายของการจัดการความรู้ คือ การที่คณะกรรมการธนาคารวัสดุรีไซเคิลที่ดำเนินการ มีชุดความรู้ของตนเองที่ร่วมกันสร้างเอง สำหรับใช้งานของตน มีการสร้างความรู้ขึ้นใช้เองอยู่ตลอดเวลา และมีการเสาะแสวงหาความรู้จากภายนอก ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปแบบของความรู้ใหม่หรือการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ เพื่อนำมาปรับปรุง ดัดแปลง หรือสร้างความรู้บางส่วน ให้เหมาะต่อการใช้งานของตน

2. ปัจจัยความสำเร็จที่เป็นตัวอย่างในการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น องค์การบริหารส่วนตำบลตอนแก้วประสบความสำเร็จจากการบริหารจัดการโครงการธนาคารวัสดุรีไซเคิล ซึ่ง “ปัจจัยแห่งความสำเร็จขององค์การบริหาร

ส่วนตำบลตอนแก้ว ต่อการบริหารจัดการโครงการธนาคารวัสดุรีไซเคิล นั้นสามารถอธิบายตามกระบวนการบริหารงานธนาคารวัสดุรีไซเคิล ดังนี้

2.1 ปัจจัยแห่งความสำเร็จของกระบวนการวางแผนโครงการธนาคารวัสดุรีไซเคิล

1) การมีจิตอาสาของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลตอนแก้ว ซึ่งเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ เพราะการติดต่อประสานงานกับผู้นำชุมชน การออกเยี่ยมชุมชน และการจัดเวทีประชาคมหมู่บ้าน ต้องดำเนินกิจกรรมในพื้นที่ชุมชนหลังเลิกงาน โดยจะต้องเสียสละเวลาส่วนตัวเพื่อประโยชน์ของชุมชนอย่างแท้จริง ซึ่งการมีจิตอาสาของบุคลากร ส่วนหนึ่งก็มาจากกลยุทธ์การสร้างจิตอาสาให้บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลตอนแก้ว โดยให้พนักงานมีส่วนร่วมในการคิดและตัดสินใจในงาน

2) ความร่วมมือของผู้นำชุมชน ต้องอาศัยจิตอาสาของผู้นำชุมชนที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เข้ามาช่วยเหลือในลักษณะของ “แกนนำของชุมชน” ที่จะเข้ามาช่วยในการติดต่อประสานงานกับชุมชน และที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ “การมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลของชุมชน” เพราะถึงแม้ผู้นำชุมชนจะไม่ให้ความสนใจ แต่ถ้าชุมชนเห็นถึงความสำคัญของการให้ข้อมูล การจัดเก็บข้อมูลก็มีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จได้ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลตอนแก้ว ได้ใช้ “กลยุทธ์การสร้างแรงจูงใจ” ในการสร้างแรงจูงใจเข้าร่วมประชุมของประชาชน โดยการสร้างแรงผลักดันให้ประชาชนแสดงพฤติกรรม เพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านสังคม

2.2 ปัจจัยแห่งความสำเร็จของกระบวนการดำเนินงานโครงการธนาคารวัสดุรีไซเคิล

1) การมีจิตอาสาของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลตอนแก้ว ซึ่งเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ เพราะการสร้าง ความเข้าใจและถ่ายทอดความรู้การจัดการขยะโดยชุมชน ต้องใช้ความเสียสละในการถ่ายทอดความรู้ให้กับชุมชนที่สนใจ ซึ่งต้องอาศัยการมีจิตอาสาที่มากพอสมควร

2) การสร้างเครือข่ายในการทำงาน ปัญหาด้านขีดความสามารถและปริมาณอัตรากำลังคนที่ไม่เพียงพอ ต้องอาศัยเครือข่าย “ชุมชน” ในการช่วยทำงาน องค์การบริหารส่วนตำบลตอนแก้ว จึงมีความพยายามที่จะนำเอาชุมชนที่อยู่ในสถานะภาพของ “ลูกค้ำ” มาเป็น “ผู้มีส่วนร่วม” ในการดำเนินกิจกรรมขององค์กร

3) การคัดเลือกชุมชนตามความพร้อมของชุมชน โดยมีการแบ่งระดับความพร้อมของชุมชนที่ต้องการเข้าร่วมโครงการออกเป็น 3 โครงการ คือ โครงการคัดแยกขยะในครัวเรือน โครงการกองทุนขยะ และโครงการธนาคารวัสดุรีไซเคิล ซึ่งเป็นโครงการที่ต้องอาศัยความพร้อมในทุกด้าน คือ การให้ความร่วมมือจากผู้นำชุมชน สมาชิกในชุมชนที่มีความสนใจ ความเข้มแข็งของชุมชน และคณะกรรมการบริหารธนาคาร

4) การถ่ายทอดความรู้ของคณะกรรมการโครงการจัดการขยะโดยชุมชน เป็นกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่เป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้การจัดการขยะโดยชุมชน ทำให้การถ่ายทอดความรู้ประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี

5) การสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนของสังคม ได้เข้ามามีส่วนร่วมกับการทำงาน ซึ่งสามารถแบ่งออกได้ 5 ระดับคือ การให้ข้อมูลข่าวสาร การรับฟังความคิดเห็น การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน การขอความร่วมมือ และการเสริมอำนาจแก่ประชาชน

6) การมีจิตอาสาของชุมชนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการธนาคารวัสดุรีไซเคิล และคณะกรรมการโครงการจัดการขยะโดยชุมชน ทำให้การดูแลให้คำปรึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะจะเป็นการดูแลให้คำปรึกษาจากผู้ที่มีประสบการณ์จากการปฏิบัติงานจริง และอีกทั้งยังเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จจากการดำเนินกิจกรรมโครงการธนาคารวัสดุรีไซเคิลอีกด้วย

2.3 ปัจจัยแห่งความสำเร็จของกระบวนการวัด วิเคราะห์ และปรับปรุงผลการดำเนินงานโครงการธนาคารวัสดุรีไซเคิล

1) การมีส่วนร่วมของชุมชนในประเมินผลโครงการ ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปแบบของคณะกรรมการประเมินผล หรือการเข้าร่วมประชุมการวัดผลการดำเนินงานของโครงการฯ

2) ธรรมชาติของคณะกรรมการบริหารธนาคารวัสดุรีไซเคิล และการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการวิเคราะห์ SWOT ของโครงการ เพราะในการวิเคราะห์และสรุปภาพรวมของการดำเนินงานโครงการ คณะกรรมการต้องยอมรับทั้งความดีและความชอบในการดำเนินงานโครงการ

2.4 ปัจจัยแห่งความสำเร็จของกระบวนการจัดการข้อมูล และการจัดการความรู้

1) ธรรมชาติของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลตอนแก้ว ในการจัดทำสรุปการบริหารโครงการฯ ให้ผู้บริหารจะต้องมีความชัดเจน โปร่งใส ตรวจสอบได้ ไม่ทุจริตข้อมูลเพื่อให้โครงการประสบความสำเร็จ ควรรายงานตามความเป็นจริง เพื่อให้การปรับปรุงแผนการทำงาน สามารถประสบความสำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

2) การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการปรับปรุงระบบแผนการทำงาน การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นส่วนที่มีความสำคัญในการปรับปรุงแก้ไขแผนการทำงาน ดังนั้นในกระบวนการปรับปรุงแก้ไขแผนการทำงานทุกครั้ง ชุมชนควรมีส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม

3) การจัดเวทีแลกเปลี่ยนความรู้การจัดการธนาคารวัสดุรีไซเคิล เป็นการเชิญชุมชนที่ประสบความสำเร็จมาเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ในลักษณะของ “ปราชญ์ชุมชน” ให้กับชุมชนที่สนใจเข้าร่วมโครงการ หรือกำลังดำเนินงานโครงการ แต่ประสบปัญหาจากการดำเนินงาน ซึ่งการจัดเวทีแลกเปลี่ยนความรู้จะดำเนินการโดยองค์การบริหารส่วนตำบลตอนแก้ว

4) การจัดตั้งฐานการเรียนรู้ เป็นการจัดตั้งชุมชนที่ประสบความสำเร็จจากการดำเนินงานให้เป็นสถานที่เรียนรู้ของคนในชุมชนและบุคคลภายนอก มีการรับการถ่ายทอดโดยการบรรยายหรือชี้แนะ การถ่ายทอดผ่านทางประสบการณ์จริง และการถ่ายทอดผ่านทาง การตั้งคำถาม

การอภิปรายผล

โครงการจัดทำกรณศึกษาแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการบริหารจัดการธนาคารวัสดุรีไซเคิล กรณีศึกษา: องค์การบริหารส่วนตำบลตอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ได้ทำการศึกษาและค้นหาข้อมูลที่สำคัญเพื่อหาแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการบริหารจัดการธนาคารวัสดุรีไซเคิล และหาปัจจัยความสำเร็จที่เป็นตัวอย่างในการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ซึ่งสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. กระบวนการวางแผนโครงการธนาคารวัสดุรีไซเคิล แนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศประกอบไปด้วย ขั้นตอนการจัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผนโครงการ การจัดทำร่างแผนพัฒนา และการจัดทำแผนพัฒนาในข้อบัญญัติประจำปี โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จ คือ “จิตอาสาของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลตอนแก้ว” และ “จิตอาสาของผู้นำชุมชนที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ” ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลตอนแก้วให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นอย่างมาก เพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านสังคม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กรรณิการ์ นิรติศยกุล และ อุดมโชค อาษาวิมลกิจ (2555) ที่พบว่า กระบวนการและขั้นตอนในการวางแผนการจัดการขยะมูลฝอย เกิดจากการประชุมประชาคมหมู่บ้านและประชาคมระดับตำบล และเมื่อได้รับทราบปัญหาจึงนำมาจัดทำแผนการดำเนินการในรูปแบบของโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ

2. กระบวนการดำเนินงานโครงการธนาคารวัสดุรีไซเคิล แนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศประกอบไปด้วยขั้นตอน การสร้างความเข้าใจกับชุมชนและผู้นำชุมชน คัดเลือกชุมชนเพื่อดำเนินงานโครงการธนาคารวัสดุรีไซเคิล และการดูแลให้คำปรึกษา โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จ คือ การมีจิตอาสาของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลตอนแก้ว การคัดเลือกชุมชนตามความพร้อม

ของชุมชน การถ่ายทอดความรู้ของคณะกรรมการโครงการการจัดการขยะโดยชุมชน การสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน และการมีจิตอาสาของชุมชนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการธนาคารวัสดุรีไซเคิล และคณะกรรมการโครงการการจัดการขยะโดยชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อัญญรัตน์ มีเพียร (2559) พบว่า ระบบการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลนครเกาะสมุยมีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการเนื่องจาก ครูเรือนส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกต้อง เทศบาลควรส่งเสริมกิจกรรมที่ทำให้ประชาชนเกิดความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกต้องให้แก่ครูเรือน และผลงานวิจัยของ วชิราพรณ เลิศมงคลโรจน์ (2551) พบว่า ส่วนกลยุทธ์การสื่อสารหลักของโครงการ คือ การสื่อสารบุคคล เป็นช่องทางในการเผยแพร่ข่าวสาร

3. กระบวนการวัด วิเคราะห์ และปรับปรุงผลการดำเนินงานโครงการธนาคารวัสดุรีไซเคิล แนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ประกอบไปด้วย ขั้นตอนการวัดผลการดำเนินงาน การประเมินผลสำเร็จของโครงการเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์และแผนปฏิบัติการ และการปรับปรุงผลการดำเนินงาน โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จ คือ การมีส่วนร่วมของชุมชนในประเมินผลโครงการ ธรรมชาติของคณะกรรมการบริหารธนาคารวัสดุรีไซเคิล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุนิรัตน์ ยั่งยืน และคณะ (2556) พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการจัดตั้งธนาคารขยะของหมู่บ้าน ซึ่งการมีส่วนร่วมในการจัดการเป็นปัจจัยที่สำคัญ ถ้าทุกคนมีโอกาสมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ก็จะส่งผลให้เกิดการสร้างกลุ่มคนที่สามารถพัฒนาการจัดการขยะให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. กระบวนการจัดการข้อมูล และการจัดการความรู้ แนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ประกอบไปด้วย ขั้นตอนการจัดการข้อมูลและสารสนเทศ การจัดการความรู้ การถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและองค์กรอื่น การแสวงหาและแลกเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จ คือ ธรรมชาติของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ดอนแก้ว การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการปรับปรุงระบบแผนการทำงาน การจัดเวทีแลกเปลี่ยนความรู้การจัดการธนาคารวัสดุรีไซเคิล และการจัดตั้งฐานการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เขมภัทท์ เย็นเปี่ยม (2562) พบว่า การพัฒนารูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพ ของเทศบาลเมืองหัวหิน ต้องมีการสร้างความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานราชการ หรือภาคเอกชนในพื้นที่ในการกำจัดขยะมูลฝอยรวมกัน และงานวิจัยของ จตุพงศ์ อภิพรไพศาล (2557) พบว่า แนวทางการจัดการขยะมูลฝอย ควรให้กลุ่มตัวแทนของโรงเรียนและชุมชน เดินทางไปศึกษาดูงานวิธีการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนหรือหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาขยะ และมีการจัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างถูกวิธี เพื่อนำความรู้ที่ได้รับมาปรับใช้ในการจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกัน

การสรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การสรุปผลการวิจัย

โครงการจัดทำกรณีศึกษาแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการบริหารจัดการธนาคารวัสดุรีไซเคิลกรณีศึกษา: องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ได้ทำการศึกษาและค้นหาข้อมูลที่สำคัญ เพื่อหาแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการบริหารจัดการธนาคารวัสดุรีไซเคิล และปัจจัยความสำเร็จที่เป็นตัวอย่างในการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. แนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการจัดการบริการชุมชน ในการจัดการบริการชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้วประกอบไปด้วยกระบวนการ 1) กระบวนการวางแผนโครงการธนาคารวัสดุรีไซเคิล 2) กระบวนการดำเนินงานโครงการธนาคารวัสดุรีไซเคิล 3) กระบวนการวัด วิเคราะห์ และปรับปรุงผลการดำเนินงานโครงการธนาคารวัสดุรีไซเคิล และ 4) กระบวนการจัดการข้อมูล และการจัดการความรู้

2. ปัจจัยความสำเร็จที่เป็นตัวอย่างในการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้วประสบความสำเร็จจากการบริหารจัดการธนาคารวัสดุรีไซเคิล ซึ่งความสำเร็จที่ได้มานี้ย่อมมาจากองค์ประกอบ

จากหลายส่วนรวมกัน ดังนี้ 1) การมีจิตอาสาของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลตอนแก้ว 2) ความร่วมมือของผู้นำชุมชนที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ 3) การสร้างเครือข่ายในการทำงาน โดยนำเอาชุมชนเข้ามาเป็นผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม 5) การจัดเวทีแลกเปลี่ยนความรู้ และการจัดตั้งฐานการเรียนรู้ และ 6) ธรรมชาติของคณะกรรมการบริหารธนาคารวัสดุรีไซเคิล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย ควรมีนโยบายผลักดันให้บุคลากรได้เรียนต่อ หรืออบรมความรู้เพิ่มเติม เพื่อที่จะได้นำความรู้ที่นำมาปรับปรุงการทำงานให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติ

ควรจะมีโครงการพัฒนาเทคโนโลยี (IT) เพื่อให้ความช่วยเหลือให้การดำเนินงานของธนาคารวัสดุรีไซเคิลสะดวกต่อการปฏิบัติงานมากขึ้น และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ในอนาคตปัจจัยความสำเร็จต่าง ๆ อาจมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสิ่งแวดล้อมภายนอกชุมชน เช่น สภาพเศรษฐกิจ กฎหมาย เป็นต้น ซึ่งย่อมมีผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการไม่มากนัก

บรรณานุกรม

กรรณิการ์ นิรัติศยกุล และ อุดมโชค อาษาวิมลกิจ. (2555). การวางแผนการจัดการขยะมูลฝอย ขององค์การบริหารส่วนตำบล

สันติเสื่อ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). เชียงใหม่. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สืบค้นจาก <https://dric.nrct.go.th/Search/ShowFulltext/2/255637>

เขมภักดิ์ เย็นเปี่ยม. (2562). การพัฒนารูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพ ของเทศบาลเมืองหัวหิน

(รายงานวิจัย). กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

วชิราพรธรรม เลิศมงคลโรจน์. (2551). กลยุทธ์การสื่อสารและประสิทธิผลของการรณรงค์โครงการธนาคารขยะของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการในเขตกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สืบค้น

จาก <https://dric.nrct.go.th/Search/ShowFulltext/1/222698>

จาก <https://dric.nrct.go.th/Search/ShowFulltext/1/222698>

วชิราภรณ์ ขุนจันทร์ และคณะ. (2557). กลยุทธ์การจัดการขยะอย่างมีส่วนร่วมในเทศบาลเมืองเขารูปช้าง (รายงานวิจัย).

กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

สถาบันวิจัยพัฒนาเพื่อการเรียนรู้. (2549). เอกสารประกอบการประชุมปฏิบัติการ เรื่องการรับรองวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการ

จัดการคุณภาพการศึกษา โครงการระบบดีโรงเรียนมีคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร. ถ่ายเอกสาร.

สุนิรัตน์ ยั่งยืน และคณะ. (2556). การวิจัยแบบมีส่วนร่วมในการจัดการธนาคารขยะของชุมชน บ้านหัวหนอง ตำบลขามเรียง

อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม. วารสารวิจัยสาธารณสุขศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ปีที่ 3 (ฉบับที่ 3), หน้า

158. สืบค้นจาก <file:///C:/Users/charn/Downloads/117992-Article%20Text-304830-1-10-20180404.pdf>

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (2553). คู่มือการจัดการขยะมูลฝอยและวัสดุรีไซเคิล จังหวัด

พระนครศรีอยุธยา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ.

อัญญรัตน์ มีเพียร. (2559). การจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลนครเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญา

โทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. สืบค้นจาก <https://dric.nrct.go.th/Search/ShowFulltext/1/294652>

ShowFulltext/ 1/ 294652